

RINGMAJANDUSE
VÕIMEKUSE TÕSTMINE

KOHALIKU OMAVALITSUSE RINGMAJANDUSE TEEKAART PEIPSIÄÄRE VALD

Seisuga 31.08.2023

Koostatud projekti tegevuse „Ringmajanduse võimekuse tõstmine kohalikes omavalitsustes” raames.

KESKKONNAAGENTUUR

KLIMAMINISTEERIUM

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Kohaliku omavalitsuse ringmajanduse teekaart

VALD/LINN	PEIPSIÄÄRE VALD
TEEKAARDI KOOSTAJAD	Gerda Ustimenko, Kalmar Raudsepp, Raimet Figol, Taivo Tali
KONTAKTISIK	Gerda Ustimenko
TOIMETAJAD	Kristjan Piirimäe, Margit Kull
KOOSTAMISE PERIOOD	3. mai – 31. aug 2023

Käesolev teekaart on koostatud eesmärgiga näidata omavalitsuse ringmajanduslike tegevuste prioriteete, eelistusi, kitsaskohti, lahendusi, konkreetseid tegevusi ning potentsiaalset koostööd erinevate sidusgruppide või teiste omavalitsustega.

Teekaardis on kaetud järgmised keskkonnaga seotud teemavaldkonnad:

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes;
- ringmajandusalane teavitustegevus;
- jäätmemajanduse edendamine;
- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine;
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes.

Teekaardis on kaetud järgmised äri- ja koostöömudelitega seotud teemad:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine;
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine;
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel;
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil;
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine.

SISUKORD

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID	4
II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD	5
III TEGEVUSKAVA	6
IV KOOSTÖÖ	7
LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS.....	8
LISA 2. ARENGU INDIKAATORID.....	9

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID

OMAVALITSUSE KITSASKOHAD, MIDA VÕIKS LAHENDADA RINGMAJANDUSE ABIL

Alljärgnevalt on loetletud mõningaid probleeme, mida võiks lahendada ringmajanduse abil:

- Vanad, lagunened hooned seisavad kasutuseta ja risustavad maastikku;
- metsaalused on prügistatud;
- kogumiskonteineritesse tekib massiliselt valesti sorteeritud prügi;
- kasutatavaid asju, sh mööblit, viiakse jäätmejaama või visatakse minema.

KESKKONNATEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- Keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes;
- ringmajandusalane teavitustegevus;
- jäätmemajanduse edendamine.

ÄRIMUDELITE ARENDUSE JA KOOSTÖÖ TEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- Ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine;
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel;
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil.

II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD

PARIMAD RINGMAJANDUSE PRAKTIKAD, MIDA OMAVALITSUS RAKENDAB

- Valla territooriumil saab ära anda kodu juurest paljusid erinevaid jäätmeid, sh suur-, elektroonika-, pakendi-, paberi-, bio-, olme-, aia- ja haljastujäätmed.
- On olemas kliima- ja energiakava.

KESKKONNAGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

Ringmajandusalane teavitustegevus

- "ringmajanduse saadikud" ettevõtetesse
- tasuta nõu andmine ringmajanduse teemadel
- teavitusprogrammid metsaaluse prügi vähendamiseks ja prügi korrektseks sorteerimiseks

Jäätmemajanduse edendamine

- ehitus- ja lammutusjäätmete müügiplatvorm
- piirkondlikud jäätmekäitlustehased (sh biogaasi tootmine)
- jäätmejaama laiendamine ringmajanduse otstarbel
- täiendavate konteinerite paigaldamine elanikelt jäätmete liigiti kogumiseks

ÄRI- JA KOOSTÖÖMUDELITEGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

Ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine

- korduskasutuspoode edendamine
- ringmajanduskeskuse rajamine

Ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil

- vanade, lagunenuid hoonete lammutusjäätmete ringlusse viimine
- vana mööbli taaskasutusse viimine

III TEGEVUSKAVA

Keskkonnaga seotud teemadel:

TEGEVUS	LISAINFO	ELLUVIIMISE AEG
Ringmajandusalane teavitustegevus		2027
Jäätmemajanduse edendamine		2027
Keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes		2033

Äri- ja koostöömudelitega seotud teemadel:

TEGEVUS	LISAINFO	ELLUVIIMISE AEG
Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine		2033
Ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine		2031
Koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel		2031
Ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil		2031
Uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine		2033

Kavandatavad uuringud või analüüsid ringmajanduse valdkonnas:

TEGEVUS	LISAINFO	ELLUVIIMISE AEG
Kõikide ettevõtete ja asutuste keskkonnajalajälje uuringud		2027
Vallakodanike uuring, milliseid korduskasutuskeskuseid vms soovivad		2027
Lammutamist vajavate ehitiste nimekiri		2029

IV KOOSTÖÖ

RINGMAJANDUSE ALANE KOOSTÖÖ OMAVALITSUSE TERRITOORIUMIL

- Ettevõtete, asutuste ja KOV vaheline koostöö ja info liikumine ringmajanduse teemal
- Kodanike ja KOV vaheline koostöö, nn Anna Teada keskkond

RINGMAJANDUSE ALANE MAAKONDLIK KOOSTÖÖ

- Teabepäevad spetsialistide vahel
- Maakondlikud kampaaniad
- Maakondlikult spetsiifiliste jäätmete kogumine ja sorteerimine
- Tartu maakonna KOV-ide ühises ringmajanduse visioonis on kaks peamist geograafilist koostööpiirkonda: maakondlik koostöö ja Lõuna-Eesti regiooni koostöö

RINGMAJANDUSE ALANE RIIGI TASANDI JA RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

- "Teeme ära" ja teised asjakohased suurüritused
- Riigi poolt parimate praktikate käsiraamatud
- Rahvusvaheliste parimate praktikate asjakohane elluviimine
- Konverentsid ja muud infoüritused

LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS

ETTEPANEKUD RIIGILE, ET OMAVALITSUSE TÖÖ RINGMAJANDUSE ARENDAMISEL OLEKS TÕHUSAM

- Vajatakse lisarahastust, et palgata inimene, kes aitaks kõike ellu viia;
- luua fondid, kust taotleda raha projektide elluviimiseks.

LISA 2. ARENGU INDIKAATORID

1. JÄÄTMEMAJANDUSE EDENDAMINE

1.1. Jäätmekava. Millisele lävendile vastab KOV-i kehtiv jäätmekava?

Eeskujulik - jäätmekavas on määratud eesmärgid ja tegevused, kuidas suurendada jäätmete ringlusse võtmist.

1.2. Jäätmehoolduseeskiri. Millisele lävendile vastab kehtiv jäätmehoolduseeskiri?

Eeskujulik - jäätmehoolduseeskirjas on sätestatud, et korraldatud jäätmeveo raames on liigiti kogumine (lisaks segaolmejäätmetele vanapaber, bio- ja suurjäätmed) kõigile jäätmevaldajatele kohustuslik.

1.3. Jäätmevaldaja register. Kas KOV-is on jäätmete tekkest ülevaate saamiseks kasutusel jäätmevaldaja register?

Edasijõudnu - veebipõhine register.

1.4. Koostöö taaskasutusorganisatsioonidega. Kas omavalitsusel on lepingud taaskasutusorganisatsioonidega saavutamaks pakendijäätmete kokku kogumise KOV territooriumilt?

Edasijõudnu - lepingud taaskasutusorganisatsioonidega on uuendatud/sõlmitud viimase viie aasta jooksul.

1.5. Jäätmete edasise käitlemise korraldamine. Kuivõrd KOV panustab jäätmete tekkimise vähendamisse ja vältimisse ning on läbi mõelnud, mis saab kogutud jäätmetest?

Edasijõudnu - liigiti kogutavatele jäätmetele on määratud ringlusse võtmise määrad.

1.6. Pakendijäätmete liigiti kogumine. Milline on pakendijäätmete liigiti kogumise võrgustik?

Eeskujulik - on olemas pakendite kohtkogumine.

1.7. Korraldatud jäätmevedu. Kas KOV on taganud toimiva jäätmeveo sõlmides kontsessioonilepingu jäätmekäitlejaga?

Eeskujulik - korraldatud jäätmeveo raames kogutakse vähemalt järgmised jäätmed liigiti: segaolme-, paber-, bio-, pakendi- ning suurjäätmed.

1.8. Jäätmejaamade lahtiolekuaegade paindlikkus. Kuivõrd jäätmejaamades toimub jäätmete vastuvõtt?

Eeskujulik - vähemalt viiel päeval nädalas sh ühel puhkepäeval. Kokku vähemalt 40 tundi nädalas ja vähemalt 8 tundi ühel puhkepäeval.

1.9. Jäätmete liigiti vastuvõtt jäätmejaamades. Milliseid jäätmeliike jäätmejaamad liigiti vastu võtavad?

Edasijõudnu - jäätmejaam võtab vastu ehitusjäätmeid.

1.10. Jäätmekorralduse info kodulehel. Kas elanikud on informeeritud jäätmehooldusteenuste sisust ja teenusepakkujatest?

Edasijõudnu - omavalitsuse veebilehel on leitav informatsioon jäätmeteket vältivate tegevuste kohta.

2. KOHALIKE RESSURSSIDE KESTLIKU KASUTAMISE SOODUSTAMINE

2.1. Taastuenergiaalade planeerimine. Kas omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on käsitletud taastuenergiaalasid?

Edasijõudnu - omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on eraldi käsitletud taastuenergiaalasid.

3. RINGMAJANDUSALANE TEAVITUSTEGEVUS

3.1. Elanikkonna jäätmemajanduse alase teadlikkuse tõstmine. Kas KOV teavitab elanikke ringmajanduse põhimõtetest ja vajalikkusest?

Edasijõudnu - levitatakse jäätmemajanduse alaseid teavitusmaterjale kõigile jäätmevaldajatele.